

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Rozhodování rodičů o významné záležitosti dítěte

Cílem článku je přinést ucelený pohled na stávající právní úpravu problematiky neshody rodičů při řešení záležitostí dítěte se zaměřením na rozhodování o bydlišti dítěte jako nejčastěji řešené otázky.

Ustanovení § 877 odst. 1 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník stanoví, že nedohodnou-li se rodiče v záležitosti, která je pro dítě významná zejména se zřetelem k jeho zájmu, rozhodne soud na návrh rodiče; to platí i tehdy, vyloučil-li jeden rodič z rozhodování o významné záležitosti dítěte druhého rodiče. Podle odst. 2 se za významnou záležitost považují zejména nikoli běžné léčebné a obdobné zákroky, určení místa bydliště a volba vzdělání nebo pracovního uplatnění dítěte.

Právo rodiče rozhodovat o významné záležitosti dítěte vychází z jeho rodičovské odpovědnosti založené ustanovením § 858 občanského zákoníku, tedy koresponduje s v tomto ustanovení stanovenými právy a povinnostmi rodiče. Podle tohoto ustanovení zahrnuje rodičovská odpovědnost povinnosti a práva rodičů, která spočívají v péči o dítě, zahrnující zejména péči o jeho zdraví, jeho tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj, v ochraně dítěte, v udržování osobního styku s dítětem, v zajišťování jeho výchovy a vzdělání, v určení jeho místa bydliště, v jeho zastupování a spravování jeho jmění. Rodičovská odpovědnost náleží oběma rodičům, tedy je v plném rozsahu zachována oběma rodičům i při svěřením dítěte do výlučné péče jednoho rodiče. Ustanovení § 876 odst. 1 občanského zákoníku stanoví, že rodičovskou odpovědnost vykonávají rodiče ve vzájemné shodě.

Obecně se samozřejmě nepředpokládá, že rodiče nejsou schopni se o záležitostech svého dítěte dohodnout, což se odráží v ustanovení § 876 odst. 3 občanského zákoníku, který stanoví, že jedná-li jeden z rodičů v záležitosti dítěte sám vůči třetí osobě, která je v dobré víře, má se za to, že jedná se souhlasem druhého rodiče. Každý z rodičů tak může např. přihlásit dítě do školského zařízení, registrovat u lékaře apod. Pokud však druhý z rodičů vůči příslušné třetí osobě vysloví nesouhlas, není již možné, aby tato takto rozporované jednání, resp. rozhodnutí druhého rodiče akceptovala.

Mezi nejčastější spory rodičů o významných záležitostech dítěte patří spory odděleně žijících rodičů o určení místa bydliště dítěte a v této, tedy v podstatě místní souvislosti pak spory o určení školy dítěte. Rozhodnutí rodiče o změně bydliště dítěte vyplývá často z praktických potřeb rodiče např. změny zaměstnání, navázání nového partnerského vztahu, nicméně může být dáno i snahou poškodit práva druhého rodiče např. odstěhováním do vzdáleného místa.

V této souvislosti si je třeba nejprve položit otázku, jak bydliště dítěte definovat, resp. jak definovat jeho změnu. Zde je možné vycházet z poměrně rozsáhlé a ucelené judikatury Soudního dvora Evropské unie, jakož i našich soudů řešící pojem bydliště ve vztahu k bydlišti v různých zemích, kdy je akcentována integrita dítěte v rámci sociálního a rodinného prostředí, tedy bydlištěm dítěte je místo, kde má dítě trvalé rodinné a sociální, jakož i další vazby, navštěvuje školské zřízení apod.¹ Od této definice je pak možné odvodit i definici změny bydliště dítěte, kdy touto změnou by mělo být chápáno vytržení dítěte z těchto vazeb. Jako změna bydliště ve smyslu rozhodování o významných záležitostech dítěte by tak nemělo být viděno např. přestěhování do jiného bytu ve stejném domě či ulici.

Jak již bylo shora uvedeno, rozhodování o určení bydliště je často místně spjato s rozhodováním o určení školského zařízení, případně pak např. určením lékaře. Méně často se pak objevují spory týkající se určení školského zařízení, lékaře či týkající se lékařské péče vycházející z odlišných životních názorových stanovisek rodičů. Soudy však např. řešily nahrazení nesouhlasu rodiče s povinným i nepovinným očkováním² či rozhodovaly spory rodičů o návštěvě typově odlišných školských zařízení.

Pokud se tedy rodiče na významné záležitosti dítěte nedohodnou či jeden z rodičů z rozhodnutí vyloučí rodiče druhého, rozhodne dle ustanovení § 877 odst. 1 občanského zákoníku na návrh rodiče soud. Řízení je vedeno dle zákona č. [292/2013 Sb.](#), o zvláštních řízeních soudních, který v ustanovení § 466 písmn. j) stanoví, že v řízení ve věcech péče soudu o nezletilé rozhoduje soud ve věcech pro nezletilé dítě významných, na nichž se rodiče nemohou dohodnout. Specifikem tohoto řízení je, že dle ustanovení § 468 odst. 1 zákona o zvláštních řízeních soudních je možné jeho zahájení jen na návrh zákonného zástupce a soud je tímto návrhem vázán. Vzhledem k časté akutnosti potřeby řešení se rodiče často rovněž domáhají prozatímní úpravy prostřednictvím podání návrhu na vydání předběžného opatření.

Soud při svém rozhodnutí vychází z obecného principu rozhodování ve věci nezletilých, kterým je zásada nejlepšího zájmu dítěte zakotvena v čl. 3 Úmluvy o právech dítěte³, který je třeba v řízení vždy zjistit. Dále pak je třeba vycházet ze stanoviska dítěte, když právě názor dítěte je zároveň podstatným vodítkem při zjišťování jeho zájmu. Zohledněna pak musí být samozřejmě rovněž práva rodičů. V nejlepším zájmu dítěte pak ve vztahu ke změně bydliště či školského zařízení bývá často akcentována stabilita.⁴ V případě rozhodnutí týkajícího se zdraví dítěte může soud např. rozhodnout o vypracování znaleckého posudku.

Mg. Jana Čižmarová,
advokát

Moreno Vlk & Asociados

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘE / ABOGADOS / ATTORNEYS AT LAW
PRAHA - MADRID - BRATISLAVA

MORENO VLK & ASOCIADOS
advokátní kancelář

Sokolovská 32/22
186 00 Praha 8

Tel.: +420 224 818 736
Fax: +420 224 818 736
e-mail: praha@moreno-vlk.eu

[1] Srov.: např. Rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie ze dne 2. 4. 2009, sp. zn. C-253/07

[2] Srov.: např. Nález Ústavního soudu ze dne 8. 10. 2018, sp. zn. II. ÚS 725/18

[3] Srov.: Úmluva o právech dítěte, vyhlášená sdělením federálního ministerstva zahraničních věcí č. [104/1991 Sb.](#)

[4] Srov.: např. Nález Ústavního soudu ze dne 3. 3. 2021, sp. zn. II. ÚS 1338/20

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)